

Strategisk utveckling
Planering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-28

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-6861651
Jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2014-04-29, punkt 10

Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn

Ärendebeskrivning

Trafiknämnden föreslås besluta om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn samt angränsande områden i Södermanlands län.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 28 mars 2014.

Dagens kollektivtrafik i avtalsområde Södertälje, bilaga 1.

Överenskommelse avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Södermanlands län, bilaga 2.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås *dels* besluta

att godkänna överenskommelsen avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Södermanlands län i enlighet med vad som framgår av bilaga 2,

dels besluta, under förutsättning av att den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Södermanlands län fattar korresponderande beslut avseende behörigheten för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område,

att med stöd av lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och i enlighet med det regionala trafikförsörjningsprogrammet fastställa allmän trafikplikt för busstrafik inom områdena Södertälje och Nykvarn samt angränsande områden i Södermanlands län i enlighet med vad som framgår bilagorna 1-2 till detta ärende att gälla under perioden den 1 augusti 2016 – den 31 juli 2026.

Strategisk utveckling
Planering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-28

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Busstrafiken i avtalsområde Södertälje ska upphandlas eftersom gällande trafikavtal löper ut i augusti 2016.

I enlighet med kollektivtrafiklagen ska upphandling av regional kollektivtrafik föregås av ett beslut om allmän trafikplikt.

Stockholms läns trafikförsörjningsprogram anger att kollektivtrafiken i länet ska vara sammanhållen och robust samt tillgängligt och överblickbart för alla samt erbjuda hållbara resor. Detta utgör grunden för beslut om allmän trafikplikt.

Den 25 januari 2014 annonserades busstrafik i området i EU:s officiella tidning i enlighet med kollektivtrafiklagen. Samråd inför upphandling (SIU) har genomförts under februari 2014.

Kommersiella aktörer bedöms utifrån SIU och trafikförsörjningsprogrammets mål samt dagens trafik inte kunna erbjuda länets kollektivtrafikresenärer en trafik motsvarande upphandlad, utifrån rådande förhållanden. Landstinget förslås därmed besluta om allmän trafikplikt för busstrafik i Södertälje och Nykvarn.

Bakgrund

Landstingsfullmäktige antog den 18 september 2012 länets regionala trafikförsörjningsprogram. Trafikförsörjningsprogrammet är framtaget i enlighet med lag (2010:1065) om kollektivtrafik som trädde i kraft den 1 januari 2012. Programmet är ett strategiskt dokument för kollektivtrafikens utveckling i länet.

I enlighet med kollektivtrafiklagen ska upphandling av regional kollektivtrafik föregås av ett beslut om allmän trafikplikt. Beslut om allmän trafikplikt kan endast omfatta regional kollektivtrafik, det vill säga sådan trafik som huvudsakligen är ägnad att tillgodose resenärers behov av arbetspendling eller annat vardagsresande och som sett till sitt nyttjande faktiskt tillgodoser ett sådant behov. I Stockholms län fattas beslut om allmän trafikplikt av trafiknämnden inom Stockholms läns landsting.

Trafikförsörjningsprogrammets vision är att en attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem ska bidra till att Stockholm är Europas mest attraktiva storstadsregion. För att arbeta mot visionen innehåller programmet målen attraktiva resor, tillgänglig och sammanhållen region samt effektiva resor med låg miljö- och hälsopåverkan. Målen är nedbrutna och tilldelade måttal för uppföljning samt åtgärder för genomförande.

Strategisk utveckling
Planering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-28

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Kollektivtrafiken ska i enlighet med Stockholms läns trafikförsörjningsprogram vara sammanhållen, robust, tillgänglig och överblickbar för alla samt erbjuda hållbara resor. Detta utgör grunden för beslut om allmän trafikplikt.

Överväganden

I kollektivtrafiksystemet är busstrafiken i områdena Södertälje och Nykvarn betydande eftersom den försörjer Södertälje med stadstrafik, tillgängliggör viktiga kollektivtrafikknutpunkter och pendeltågstrafiken. I trafiken ingår landsbygdstrafik, lokala trafik samt viss trafik till centrala delar av regionen och andra målpunkter i anslutande kommuner. Bussresor i områdena utgör ofta den första eller sista länken i en resekedja och trafiken tillgängliggör arbetsplatser, offentlig och kommersiell service samt andra målpunkter.

Busstrafiken ansluter till pendeltågslinjer vilket länkar samman områdena med centrala delar av regionen med spårbunden kollektivtrafik.

Nulägesbeskrivningen (se bilaga) av busstrafiken i avtalsområde Södertälje indikerar att trafiken fyller en viktig funktion för dagligt resande. Andelen resenärer som reser med periodkort är hög. Utifrån detta är det viktigt att kollektivtrafiken präglas av långsiktighet, stabilitet och att den är integrerad med övrig upphandlad kollektivtrafik inom länet.

Busstrafiken i områdena Södertälje och Nykvarn ska upphandlas eftersom gällande trafikavtal för Södertälje löper ut i augusti 2016. I enlighet med kollektivtrafiklagen ska upphandling av regional kollektivtrafik föregås av ett beslut om allmän trafikplikt.

Den 25 januari 2014 annonserades busstrafik i avtalsområdet Södertälje i EU:s officiella tidning i enlighet med kollektivtrafiklagen. Samråd inför upphandling (SIU) har genomförts under februari 2014 för att bland annat undersöka marknadens intresse för att bedriva kommersiell kollektivtrafik inom områdena.

Ur samrådet framgick att ett allmänt intresse för kommersiell kollektivtrafik finns. Ett särskilt intresse för områdena Södertälje och Nykvarn framkom inte under samrådet, varken för hela eller delar av den aktuella busstrafiken.

Kommersiella aktörer bedöms utifrån SIU och trafikförsörjningsprogrammets mål samt dagens trafik inte kunna erbjuda länets kollektivtrafikresenärer en trafik motsvarande upphandlad, utifrån rådande förhållanden. Vidare tillåter kollektivtrafiklagen att kommersiell trafik anmäls- och avanmäls med tre veckors varsel vilket inte fullt ut säkrar den långsiktighet och stabilitet som är nödvändig för kollektivtrafiken i områdena.

Strategisk utveckling
Planering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-28

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Mot ovanstående bakgrund föreslås att trafiknämnden fastställer allmän trafikplikt för busstrafik inom områdena Södertälje och Nykvarn samt angränsande områden i Södermanlands län under perioden den 1 augusti 2016 – den 31 juli 2026. Genom trafikplikten åtar sig landstinget att tillhandahålla länets invånare och besökare en sammanhållen, attraktiv och kostnadseffektiv kollektiv busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn samt angränsande områden i Södermanlands län. Området för den allmänna trafikplikten definieras i text och karta enligt bilaga 1-2.

Den allmänna trafikplikten begränsas inte av nuvarande trafikeringssupplägg vad gäller målpunkter utanför det faktiska området. Nulägesbeskrivningen av kollektivtrafiken i området, i text och karta, begränsar inte heller den framtida trafikeringen inom avtalsområdet. Tidsperioden för den allmänna trafikplikten föreslås vara tio år, detta för att skapa möjlighet för en kostnadseffektiv upphandlad trafik.

Den upphandlade trafiken inom områdena blir genom beslutet om allmän trafikplikt fortsatt integrerad med länets övriga regionala kollektivtrafik och taxesystem, vilket fortsatt möjliggör sammanhängande resor såväl i länet som i vissa angränsande områden utanför länet.

Beslutet om allmän trafikplikt innebär att intentioner och mål i trafikförsörjningsprogrammet verkställs genom att trafiken kan upphandlas. Kommande upphandling av trafiken i områdena kommer att specificera hur intentionerna i trafikförsörjningsprogrammet praktiskt ska genomföras.

Regional kollektivtrafik

Som framgår av nulägesbeskrivningen, bilaga 1, bedrivs busstrafiken över länsgräns vad avser trafiken till Gnesta. För att landstinget även framöver ska kunna anordna denna trafik måste trafikpliktsbeslutet även omfatta de områden som ligger utanför länet.

En formell förutsättning för sådant trafikpliktsbeslut är att landstinget, i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län, träffar överenskommelse med den regionala kollektivtrafikmyndigheten inom vars område trafikplikten ska gälla om att landstinget har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område.

Förslag till sådan överenskommelse avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Södermanlands län bifogas detta ärende, bilaga 2.

Trafiknämnden föreslås godkänna överenskommelsen.

Strategisk utveckling
Planering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-28

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet om allmän trafikplikt innebär i sig inga ekonomiska konsekvenser. Upphandlingens ekonomiska konsekvenser kommer att belysas i samband med kommande förslag till anskaffningsbeslut.

Sociala konsekvenser

Ett trafikpliktsbeslut medför, i och med trafikförsörjningsprogrammets mål *tillgänglig och sammanhållen region*, att en styrning av upphandlad busstrafik möjliggörs. Detta medför att det i upphandlingen av ny busstrafik kan fordras att trafikeringen i områdena fortsatt kommer att utföras med låggolvbussar och således vara fullt tillgänglig.

Trafikförsörjningsprogrammets mål *attraktiva resor* innefattar att kollektivtrafiken ska bli mer konkurrenskraftig och öka sin marknadsandel, och föreliggande beslut är en viktig del i landstingets ambition. Ett trafikpliktsbeslut medför, genom upphandling, en stabil trafikering över tid som genom taxesystemet är integrerad med övriga kollektivtrafiken.

Under framtagande av det regionala trafikförsörjningsprogrammet genomfördes omfattande samråd med bland annat allmänhet, kommuner och olika intresseorganisationer.

Konsekvenser för miljön

Programmets mål *effektiva resor med låg miljö- och hälsopåverkan* innefattar reduktioner av utsläpp och energianvändning samt ökad andel förnybart bränsle i fordonsflottan. Genom ett trafikpliktsbeslut kan det i upphandlingen av busstrafiken ställas krav i enlighet med landstingets miljöambitioner.

Anders Lindström
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk Utveckling

Bilagor

Dagens kollektivtrafik i avtalsområde Södertälje, bilaga 1
Överenskommelse avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Södermanlands län, bilaga 2

Strategisk Utveckling

BILAGA
2014-03-02

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-6861651
Jens.plambeck@sll.se

Dagens kollektivtrafik i Södertälje och Nykvarn

SL-trafik

Gällande avtal för busstrafik i Södertälje och Nykvarn omfattar linjenätet inom kommunernas geografiska yta, linjer till vissa närliggande områden samt en viss trafikering av målpunkter i angränsande kommuner samt Stockholms kommun. Länsöverskridande busstrafik finns till Gnesta kommun i Sörmlands län. Övergripande omfattning av dagens trafik beskrivs nedan i text och karta.

Södertälje kommun har en större inpendling än utpendling medan Nykvarn karaktäriseras av det motsatta förhållandet. Södertäljes och Nykvarns kollektivtrafikupplägg utgörs i stora drag av busstrafik med olika uppgifter samt Pendeltågslinjer Södertälje C – Märsta (J36) och Södertälje C – Gnesta (J37).

Södertälje har en stadstrafik som utgör en stor del av avtalsområdets kollektivtrafik. Flera av stadstrafikens linjer ansluter till pendeltågsstationerna inom Södertälje stad. Vid sidan av stadstrafiken finns en landsbygdstrafik samt ett fåtal direktlinjer mot centrala Stockholm och ett antal linjer med andra målpunkter utanför avtalsområdet. Vidare sammanbinds Nykvarn och Södertälje med busstrafik.

Vid pendeltågsstationerna i Södertälje kommun uppgår antalet påstigande resenärer per vinterdygn 2012 till totalt 18 900. Uppdelat per stationer fördelar sig resenärerna enligt följande: Mölnbo 300, Järna 900, Södertälje syd 400, Södertälje hamn 3 700, Södertälje centrum 6 300 samt Östertälje 7 300.

Stockholms läns landsting
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08-686 16 00
Fax: 08-686 16 06
E-post: registrator.tf@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.sll.se

Strategisk Utveckling
Klicka här för att ange text.

BILAGA
2014-03-02

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Strategisk Utveckling
Klicka här för att ange text.

BILAGA
2014-03-02

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Statistik för dagens SL-trafik inom avtalsområdena

	Södertälje och Nykvarn
Antal bussar	93
Antal linjer	26
Linjenätslängd (km)	547
Antal hållplatser	341
Personkilometer per dygn	280 700
Medelreslängd dygn (km)	5,4
Andel låginsteg	100 %
Andel miljöbuss	33 %
Påstigande vintervardag	52 000
Förändring påstigande 2007-2013	+8 %
Antal avgångar per år	433 586
Marknadsandel ¹	15 % ²
Kundnöjdhet buss (medel för bussavtal)	66 % (73 %)
Andel periodbiljett	86 % ³
Befolkning (prognos)	Södertälje 89 500 (+8% till 2020) och Nykvarn 9 450 (+15 % till 2020)
Arbetsplatser	Södertälje ca 46 500 och Nykvarn ca 2 600

¹ Marknadsandel definieras som kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet.

² Marknadsandelen avser endast Södertälje kommun.

³ Samtliga kategorier av periodbiljetter.

Strategisk Utveckling
Klicka här för att ange text.

BILAGA
2014-03-02

Diarienummer
SL-2014-0211

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Länstrafiken i Sörmlands busstrafik

Länstrafiken i Sörmland bedriver länsöverskridande busstrafik från kommunerna Strängnäs, Gnesta och Trosa i Sörmlands län till Järna och Södertälje i Stockholms län.

Kommersiell busstrafik i Södertälje och Nykvarn

Nykvarn och Södertälje syd trafikeras av kommersiell tågtrafik. Flygbussarnas linje mellan Cityterminalen och Skavsta flygplats angör Södertälje syd. Swebus trafikerar Södertälje syd med en linje Uppsala – Göteborg.

Överenskommelse avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Södermanlands län

Denna överenskommelse avseende behörigheten för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Södermanlands län har denna dag träffats mellan

1. Stockholms läns landsting
2. Kommunalförbundet Sörmlands kollektivtrafikmyndighet

i egenskap av att vara regionala kollektivtrafikmyndigheter inom respektive län. Myndigheterna återges nedan var för sig "Part" och gemensamt "Parterna".

Stockholms läns landsting företräds av trafiknämnden inom Stockholms läns landsting (nedan "**RKTM Stockholm** eller **Trafikförvaltningen**").

Kommunalförbundet Sörmlands kollektivtrafikmyndighet kallas nedan "**RKTM Sörmland**".

1. Bakgrund

- 1.1. Sedan år 1995 har Parterna haft ett samarbete gällande busstrafik på sträckan Järna - Gnesta. Busstrafiken ingår i Trafikförvaltningens avtalsområde Södertälje. Ansvarsfördelning för busstrafiken på sträckan Järna – Gnesta är reglerad i ett trafiksamverkansavtal.

Busslinje, stationer och resandestatistik för sträckan Järna – Gnesta (vilken för närvarande trafikeras av linje 786) framgår av bilagorna 1-2.

- 1.2. Trafikförvaltningen arbetar med en upphandling av busstrafik för att ersätta det befintliga trafikavtalet för busstrafik i avtalsområde Södertälje som upphör 2016.
- 1.3. Busstrafiken på sträckan Järna – Gnesta bedrivs inom både Stockholms och Södermanlands län varför det, sedan lagen (2010:1065) om kollektivtrafik trädde i kraft den 1 januari 2012

(nedan "Kollektivtrafiklagen"), behövs en överenskommelse mellan de båda regionala kollektivtrafikmyndigheterna med den innebörden att RKTM Stockholm har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område enligt 3 kap. 1 § Kollektivtrafiklagen.

2. Allmän trafikplikt

- 2.1. Enligt Kollektivtrafiklagen får en regional kollektivtrafikmyndighet, efter överenskommelse med en eller flera andra sådana myndigheter, fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område. Ett sådant beslut får endast avse regional kollektivtrafik.

3. Överväganden

- 3.1. Den aktuella busstrafiken på sträckan Järna - Gnesta kollektivtrafikförsörjer landsbygdsområden som inte nås av pendeltågstrafiken mellan Södertälje och Gnesta. Bedömningen är att trafikutbudet i huvudsak tillgodoser resenärernas behov av arbetspendling eller annat vardagsresande. Busstrafiken på sträckan Järna - Gnesta är således att bedöma som regional kollektivtrafik i den mening som avses i Kollektivtrafiklagen.
- 3.2. Mot ovanstående bakgrund ingår Parterna denna överenskommelse avseende behörigheten att besluta om allmän trafikplikt för busstrafik i Södermanlands län.

4. Grundläggande ansvarsfördelning mellan Parterna

- 4.1. Parterna överenskommer härmed om att RKTM Stockholm har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Södermanlands län. Busstrafiken, vilken sträcker sig till Gnesta, kommer att bedrivas i AB Storstockholms lokaltrafiks regi (nedan "SL").
- 4.2. Trafikförvaltningens ansvar inbegriper att ombesörja och vidmakthålla samtliga tillstånd, ansökningar, trafikeringsavtal, upphandlingar samt att i övrigt tillse att vidta de åtgärder som krävs enligt gällande lagstiftning för att säkerställa trafikdriften av aktuell busstrafik. Trafikförvaltningens ansvar inbegriper även planering och utförande av busstrafiken.

- 4.3. RKTM Sörmlands ansvar inbegriper att verka för att den busstrafik som omfattas av överenskommelsen dels får tillgång till hållplatser och terminaler i de berörda trafikområdena, dels får tillgång till tillhörande skyltning och information.

5. Övergripande finansieringsprinciper

- 5.1. Trafikförvaltningen genom SL ska bära samtliga kostnader för produktion av busstrafiken på sträckan Järna - Gnesta.
- 5.2. Samtliga intäkter från busstrafiken på sträckan Järna – Gnesta ska tillfalla Trafikförvaltningen genom SL.
- 5.3. Parterna är överens om att ett nytt trafiksamverkansavtal, vilket ersätter det nu gällande trafiksamverkansavtalet för busstrafiken på sträckan Järna - Gnesta, behöver tas fram.

6. Överenskommelsens giltighet, villkorad giltighet, uppsägning, ändringar och tillägg samt tvist

- 6.1. Denna överenskommelse blir giltig under förutsättning av att den undertecknas av företrädare för respektive Part och sedermera godkänns av behörigt organ (för RKTM Stockholm trafiknämnden inom Stockholms läns landsting och för RKTM Sörmland dess direktion).
- 6.2. Denna överenskommelse ska gälla från dagen för godkännande och tills vidare.
- 6.3. Överenskommelsen får sägas upp med iakttagande av en uppsägningstid om tre (3) månader.
- 6.4. Samtliga ändringar, förtydliganden och tillägg till överenskommelsen ska ske skriftligen samt undertecknas och godkännas i enlighet med vad som framgår av punkten 6.1.
- 6.5. Tvist angående tillämpning och tolkning av denna överenskommelse och därmed sammanhängande rättsförhållanden ska i första hand avgöras genom förhandling Parterna emellan. Om inte uppgörelse nås mellan Parterna vid dessa förhandlingar ska tvist prövas av

allmän domstol med Stockholms tingsrätt som första instans, och
med tillämpning av svensk lag med undantag för dess lagvalsregler.

Överenskommelsen har upprättats i två (2) exemplar, av vilka RKTМ Stockholm
och RKTМ Sörmland tagit var sitt.

Stockholm den ____ 2014

Nyköping den ____2014

RKTМ Stockholm/Trafikförvaltningen

RKTМ Sörmland

Bilagor:

1. Karta linje 786 2014
2. Resande vintervardag 2012 – linje 786

Bilaga 1, karta linje 786 år 2014

Bilaga 2, genomsnittlig resande per dygn 2011-2012

Stopp	Påstigande (st)	Avstigande (st)	Resande(st)
Järna station	20	0	20
Överjärna kyrka	8	0	28
Kolonivägen	0	0	28
Eneskolan	9	5	32
Bankesta	0	0	32
Karltorp	0	2	30
Simsjön	0	4	27
Stortäppan	0	0	27
Solviks grindar	1	3	25
Högfors	0	0	25
Rosendal	2	7	21
Mölnbo	2	6	17
Molstaberg	0	2	15
Vårdinge	0	1	14
Dansutvägen	0	1	13
Skillingagatan	0	0	13
Ådalsvägen	0	1	12
Gnesta busstation	0	12	0
Järna station	20	0	20
Summa	42	44	379